

вул. Космонавтів, 61
м. Миколаїв, 54020, Україна

Т. (0512) 44-54-60, 44-54-61
Е: mykolaiv1.mykolaiv@legalaid.mk.ua

www.legalaid.gov.ua

**Миколаївський місцевий
центр з надання
безоплатної вторинної
правової допомоги**

Відповідальність за відмову в працевлаштуванні осіб з інвалідністю

Юридична відповідальність, що полягає у виникненні обов'язку сплати адміністративно-господарських санкцій, може бути застосована у наступних випадках:

1) не виділення роботодавцем та не створення робочих місць для осіб з інвалідністю, чи не надання державній службі зайнятості інформації, не звітування перед Фондом соціального захисту інвалідів про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю, так як саме така бездіяльність має наслідок позбавлення державної служби зайнятості можливості організувати працевлаштування осіб з інвалідністю;

2) порушення роботодавцем норм Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», що виявляється у відмові у працевлаштуванні особі з інвалідністю, яка звернулася до роботодавця самостійно чи була направлена до нього державною службою зайнятості.

Важливо! У випадку невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю роботодавець повинен сплатити адміністративно-господарські санкції за кожне робоче місце, призначене для працевлаштування особи з інвалідністю і не зайняте нею.

Сума адміністративно-господарських санкцій пропорційно залежить від кількості осіб, що працюють на цьому підприємстві. Таким чином, коли на підприємстві працює:

◆ 8 – 15 осіб, то розмір санкцій дорівнює половині середньорічної зарплати штатного працівника;

◆ 15 і більше осіб – розмір санкцій дорівнює середньорічній зарплаті штатного працівника.

Крім того, ч. 2 [ст. 188-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення](#) передбачено **накладення штрафу** від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян через невиконання посадовою особою, яка користується правом приймати на роботу і звільняти з роботи, фізичною особою, яка використовує найману працю, нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, неподання Фонду соціального захисту інвалідів звіту про зайнятість та працевлаштування таких осіб.

Протокол про адміністративне порушення за [ст. 188-1 КУпАП](#) складається під час перевірки посадовими особами Державної інспекції з питань праці (відповідно до [ст. 255](#) цього Кодексу), при цьому саме рішення про накладення адміністративного штрафу вже приймається в судовому порядку ([ст. 221 КУпАП](#)).

Гарантії щодо захисту трудових прав осіб з інвалідністю

Основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні, гарантії для таких осіб щодо можливості участі в економічній, політичній і соціальній сферах життя суспільства, створення необхідних умов, які дають можливість особам з інвалідністю ефективно реалізувати права та свободи людини і громадянина та вести повноцінний спосіб

життя згідно з індивідуальними можливостями, здібностями та інтересами визначає Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».

Крім того, 24 вересня 2008 року Україною було підписано [Конвенцію про права осіб з інвалідністю](#) і [Факультативний протокол](#) до неї. 16 грудня 2009 року Верховна Рада України ратифікувала ці акти.

Згідно зі [ст. 27](#) цієї Конвенції, держави-учасниці визнають право осіб з інвалідністю на працю нарівні з іншими; воно включає право на отримання можливості заробляти собі на життя працею, яку особа з інвалідністю вільно вибрала чи на яку вона вільно погодилась, в умовах, коли ринок праці та виробниче середовище є відкритими, інклюзивними та доступними для осіб з інвалідністю.

Держави-учасниці забезпечують і заохочують реалізацію права на працю, зокрема тими особами, які отримують інвалідність під час трудової діяльності, шляхом ужиття, у тому числі в законодавчому порядку, належних заходів, спрямованих, зокрема, на:

a) заборону дискримінації за ознакою інвалідності стосовно всіх питань, які стосуються всіх форм зайнятості, зокрема умов прийому на роботу, наймання та зайнятості, збереження роботи, просування по службі та безпечних і здорових умов праці;

b) захист прав осіб з інвалідністю нарівні з іншими на справедливий й сприятливий умови праці, зокрема рівні можливості й рівну винагороду за працю рівної цінності, безпечні та здорові умови праці, зокрема захист від домагань, та задоволення скарг;

c) забезпечення того, щоб особи з інвалідністю могли здійснювати свої трудові й профспілкові права нарівні з іншими;

d) надання особам з інвалідністю можливості для ефективного доступу до загальних програм технічної та професійної орієнтації, служб працевлаштування та професійного й безперервного навчання;

e) розширення на ринку праці можливостей для працевлаштування осіб з інвалідністю та просування їх по службі, а також надання допомоги в пошуку, отриманні, збереженні та відновленні роботи;

f) розширення можливостей для індивідуальної трудової діяльності, підприємництва, розвитку кооперативів і організації власної справи;

g) працевлаштування осіб з інвалідністю у державному секторі;

h) стимулювання наймання осіб з інвалідністю у приватному секторі за допомогою належних стратегій і заходів, які можуть включати програми позитивних дій, стимули та інші заходи;

i) забезпечення особам з інвалідністю розумного пристосування робочого місця;

j) заохочення набуття особами з інвалідністю досвіду роботи в умовах відкритого ринку праці;

k) заохочення програм професійної та кваліфікаційної реабілітації, збереження робочих місць і повернення на роботу для осіб з інвалідністю.

На виконання вимог Конвенції розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2021 року № 285-р було затверджено «Національний план дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року».

Вказаний Національний план дій спрямований на заохочення, захист і забезпечення повного й рівного здійснення особами з інвалідністю всіх прав людини та основоположних свобод в усіх сферах суспільного життя з урахуванням положень Конвенції, а також вжиття заходів щодо поважного ставлення до притаманної їм гідності.

В національному законодавстві закріплена норма, що для підприємств, установ, організацій, у тому числі підприємств, організацій громадських організацій осіб з інвалідністю, фізичних осіб, які використовують найману працю, установлюється норматив робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю у розмірі 4% середньооблікової

чисельності штатних працівників облікового складу за рік, а якщо працює від 8 до 25 осіб, – у кількості одного робочого місяця (ч. 1 [ст. 19 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»](#)).

Задля збільшення гарантій щодо захисту трудових прав осіб з інвалідністю, [ст. 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»](#) встановлено, що підприємства, установи, організації осіб з інвалідністю, у тому числі підприємства, організації громадських організацій осіб з інвалідністю, фізичні особи, які використовують найману працю, де середньооблікова чисельність працюючих осіб з інвалідністю менша, ніж встановлено нормативом, передбаченим статтею 19 цього Закону, щороку сплачують відповідним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів адміністративно-господарські санкції, сума яких визначається в розмірі середньої річної заробітної плати на відповідному підприємстві, установі, організації, у тому числі підприємстві, організації громадських організацій осіб з інвалідністю, фізичної особи, які використовують найману працю, за кожне робоче місце, призначене для працевлаштування особи з інвалідністю і не зайняте особою з інвалідністю.

Отримати консультацію з правових питань можна у Миколаївському місцевому центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги, який працює за адресою: 54056, м. Миколаїв, вул. Космонавтів, 61, тел. (0512) 44-54-60, 44-54-61

Перейти на офіційну сторінку на [Facebook можна за посиланням.](#)

Цілодобово функціонує єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги – 0 800 213 103. Дзвінки зі стаціонарних та мобільних телефонів в межах України безкоштовні.

Знайти найближчий місцевий Центр або Бюро правової допомоги можна за [посиланням](#).

Ще більше консультацій на інформаційному ресурсі WikiLegalAid, який можна знайти за посиланням wiki.legalaid.gov.ua.